

TUĐMANOVI TRANSKRIPTI ZATRAŽENI KAO DOKAZ

Author: IWPR
ICTY

Posmatrači kažu da se bez tih dokumenata ne mogu u potpunosti razumeti ratna dešavanja u Hrvatskoj i Bosni.

Međunarodnim tužiocima za ratne zločine će možda zatrebati dozvola Zagreba da u dokaze uvrste transkripte koji po njihovim rečima potvrđuju da je bivši hrvatski predsednik bio duboko umešan u pokušaj stvaranja „Velike Hrvatske“.

Tužiocima pokušavaju da pokažu umešanost Hrvatske u ratne zločine koje su počinili lideri Herceg Bosne – hrvatske paradržavne tvorevine koja je početkom devedesetih nastala na teritoriji susedne Bosne.

Bivši visoki politički i vojni zvaničnici te samoproklamovane države – Jadranko Prlić, Bruno Stojić, Slobodan Praljak, Milivoj Petković, Valentin Ćorić i Berislav Pušić – terete se u 26 tačaka za proterivanje i ubijanje Bošnjaka.

Zatraženi dokumenti sadrže pojedinosti razgovora koje je vodio tadašnji hrvatski predsednik Franjo Tuđman, a izgleda da pokazuju i kako su hrvatski zvaničnici verovali da će ih Zapad podržati u tajnom nastojanju da spreče stvaranje muslimanske države u Evropi.

„Ukoliko žele da te dokumente uvrste u dokaze, moraju zatražiti odobrenje vlade“, izjavio je bivši vicepremijer Hrvatske Goran Granić.

Upravo on je 2002. tužiocima za ratne zločine iz Haškog tribunala odobrio korišćenje pomenutih transkripata – ali samo za svrhe istrage, ne i kao dokaza.

Ne zna se da li je hrvatskoj vladi stigao zahtev za korišćenje tih dokumenata, a i sudije bi tek trebalo da odluče o tome; no, branioci su već saopštili da će biti protiv njihovog uvrštavanja u dokaze.

„Glavno pitanje tiče se toga da li tužiocima Haškog tribunala imaju pravo da predlože da ti transkripti budu dokazi na ovom suđenju“, rekla je Vesna Alaburić, braniteljka okrivljenog Petkovića, nekadašnjeg herceg-bosanskog generala.

Dodala je i kako protokol o primanju transkripata, koji su 2002. potpisali glavna tužiteljka Karla del Ponte (Carla Del Ponte) i Granić, jasno predviđa da ti dokumenti treba da posluže samo da bi ustanovile činjenice.

„Mi smatramo da nisu zadovoljeni svi neophodni uslovi za uključivanje transkripata u dokaze“, rekla je ona.

Šestorica okrivljenih su optuženi i za učešće u zajedničkom zločinačkom poduhvatu političkog i vojnog potčinjavanja, te etničkog čišćenja Bošnjaka i ostalih ne-Hrvata iz pojedinih delova Bosne, sa ciljem pripajanja tih teritorija Velikoj Hrvatskoj.

Eksperti za ratne zločine kažu da transkripti – iako ne dokazuju umešanost pojedinaca u zlodela – zaista pokazuju da je vlada stvorila ambijent koji je ohrabrivao takve postupke.

„Ovi transkripti otkrivaju celovitu političku strategiju koja je na različitim nivoima barem prećutno odobrila neke operacije koje su kasnije okarakterisane kao ratni zločini“, izjavila je Jasna Babić, novinarka Slobodne Dalmacije i autorka knjige o ratnim zločinima.

„Zaista ne znam kakav je njihov pravni status, ali kao novinar smatram da su ti transkripti od najveće moguće važnosti, pošto pokazuju potpunu obaveštenost vladinog vrha, njihove planove, njihove namere i njihove sporazume. Stoga mislim da se radi o nečemu bez čega ratna dešavanja u Hrvatskoj i Bosni ne mogu biti shvaćena.“

Većina tih transkripata su u celini ili delimično već bili uključivani u dokaze na ostalim suđenjima održanim u Haškom tribunalu.

Nekoliko transkripata navodno sadrže i Tuđmanova naređenja o slanju zvaničnih hrvatskih formacija u Bosnu radi postavljanja kontrolnih punktova i podrške tamošnjim Hrvatima.

„Haško tužilaštvo želi da dokaže kako je u Bosni i Hercegovini postojao međunarodni oružani sukob, što bi značilo da je Republika Hrvatska umešana. U tom pogledu je jasno da transkripti razgovora o ratu koje je predsednik Tuđman vodio sa ključnim ljudima u Hrvatskoj i Bosni jesu od najveće važnosti“, izjavio je Anto Nobilo, advokat sa višegodišnjim iskustvom rada u Haškom tribunalu.

„Prema onome što sam pročitao, a pročitao sam veći deo tih transkripata, u njima se verovatno ne raspravlja o konkretnim zločinima. Za svrhe dokazivanja pojedinačnih zločina ti transkripti ne mogu biti upotrebljeni. Međutim, oni se mogu koristiti pri utvrđivanju političkog konteksta u kojem su se sama zlodela dogodila.“

Nobilo je uveren u to da će transkripti biti usvojeni kao dokazi, pošto – kako je rekao – njihova autentičnost nije sporna.

„Postojalo je nešto što se kolokvijalno naziva paralelnim sistemima, uključujući i paralelne lance komandovanja i paralelnu politiku. Jedna vrsta politike je bila korišćena na međunarodnoj sceni, a druga vrsta za nas u zemlji. Stoga su za utvrđivanje pune istine transkripti veoma važni“, kazao je on.

„Međutim, koliku će težinu ovi transkripti imati i u kojoj će se meri sud oslanjati na njih – to su savim različita pitanja.“

Enis Zebić je izveštač Radija Slobodna Evropa i saradnik IWPR-a iz Zagreba.

Location: [Croatia](#)
[Bosnia and](#)
[Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/tu%C4%91manovi-transkripti-zatra%C5%BEEeni-kao-dokaz>